

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΜΕΛΙΣΣΙΝΟΣ

'Από το Ληξούρι στην Πετρούπολι. Ένας άπόγονος του Βυζαντίου στη Ρωσική Αύλη. Τα έπικά κατορθώματα του Μελισσινοῦ. «Ο Μέγας διδάκτωρ του Πυροβολικού» και ο Πρίγκηψ Γαλατζίνας. Ο Μελισσινοῦς και ἡ Ἑλληνική δουλεία. Ένα επεισόδιό του με τὸν Αυτοκράτορα Παῦλο. Ο θάνατός του κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΙΑ ἀπό τις μεγάλες στρατιωτικές φυσιογνωμίες τῶν Ἰβου αἰῶνος εἶνε και ὁ στρατηγὸς Πέτρος Μελισσινοῦς, «μέγας διδάκτωρ τοῦ Ρωσικοῦ Πυροβολικοῦ», ὅπως τὸν χαρακτηρίζουν σύγχρονοι βιογράφοι του. Ἄξιζε να διηγηθῶμε σύντομα τὴ ζωὴ του.

Ο Μελισσινοῦς γεννήθηκε στὰ 1780, στὸ Ληξούρι τῆς Κεφαλληνίας ἀπὸ πατέρα τὸν περίφημο ἱατροφιλόσοφο Ἰωάννη Μελισσινοῦ, ἀπὸ τὸν τῆς ἱατρικῆς Βυζαντινῆς οἰκογενείας, ὅπως υπηρετοῦσε ὡς αὐτοκρατορικοῦ γιαντῶς στὴν Πετρούπολι. Ἐκεῖ, ἔστειλε κ' ἔφερε ὁ Μελισσινοῦς τὸ γιῶ τοῦ Πέτρο, και με τὴν προστασία τῆς Αὐτοκρατείας Ἐλισαβέτ τὸν κατέταξε στὴ στρατιωτικὴ Σχολὴ τῶν δοκιμῶν τῆς ἑσχέρ. Γρήγορα ὁμος ὁ νέος Μελισσινοῦς ἔγινε ὁ πρῶτος μαθητὴς κ' ἐπιβλήθη στὸς ἄλλους. Τὸ περίφηρο εἶνε δι, ἐκτός ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ μαθήματα, τοῦ ἄρεσε πολὺ και ἡ φιλολογία, πρὸ πάντων τὸ Γαλλικὸ δρῆμα. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἴχνος θεάτρου στὴ Ρωσία. Ὁ νεαρὸς Πέτρος ἔκαταφερε τότε μερικῶς σωμαθητῆς του, και με τὴν ἄδεια τῶν καθηγητῶν, ἔκαναν μὰ μικρὴ σκηνή, κ' ἔπαιζαν διάφορα Γαλλικὰ ἔργα. Τόσο εὐδοκίμησαν δὲ ἡ πρῶτες παραστάσεις τους, ὥστε ὁ ἔπαινοι τῶν αὐλικῶν παρακίνησαν τὴν Ἐλισαβέτ να τμησῶν με τὴν παρουσία τῆς τὴν παρτίσας τῆς Ζαίρας τοῦ Βολταίρου, στὴν ὅποιαν ὁ Μελισσινοῦς ἔπαιζε τὸ ρόλο τοῦ Ὀρισμάν. Ἡ Αὐτοκράτειρα κατεγχαριστήθη και διέταξε ἀμέσως να κατασκευασθῆ στ' Ἀνάκτορα ἓνα θεατράκι, και σ' αὐτὸ πειὰ ὁ ὄμιλος τῶν νεαρῶν ἐρασιτεχνῶν, με τὸν Ἑλληνα διασῶχη του, μετέφερε τὴ θεμέλι του. Ἐταῖ ὁ Πέτρος Μελισσινοῦς ἐκέρρισε τὴ συμπάθεια ὅλης τῆς Ρωσικῆς Αὐλῆς.

Ὅταν τέλος ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴ Σχολή, ἡ Αὐτοκράτειρα τὸν ἔστειλε ὑπότροφο στὸ Παρίσι, ὅπου, ἀφήνοντας πειὰ τῆς θεατρικῆς ἀσχολίας, ἀρροῦθηθε ὀλόγυχα στὴν ἐπιστήμη του. Ἐνας Ἑλληνα βιογράφου τοῦ Μελισσινοῦ γράφει γι' αὐτὸν: «Ἐγγράφιζε καλῶς ὄλους τοὺς κλάδους τῆς στρατιωτικῆς, ἐνόων τὴν θεωρίαν με τὴν πρακτικὴν. Ἦταν καλὸς χημικός, ἔξεχος μηχανικός, ἐπιτήδειος κατασκευαστῆς τῆς πυροκόνοου και τῶν πυροτεχνημάτων, πυροβολιστῆς ἄξιου, και ἐπιχειροῦτο ἐπιτηδείως ὄλας σχεδὸν τὰς τέχνας και ὄλα τὰ ἐργάχεια. Ἐγγράφιζε τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐξήγειτο εἰς τὴν Τουρκικὴν, ἐννοῦσε τὴν Ἀγγλικὴν και τὴν Λατινικὴν, ὀμιλοῦσε καλῶς τὴν Ρωσικὴν, τὴν Γερμανικὴν, τὴν Γαλλικὴν και τὴν Ἰταλικὴν.»

Ἐχοῦμαστε τώρα στὰ χρόνια Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης. Ὁ Πέτρος Μελισσινοῦς εἶνε πλέον ταγματάρχης τοῦ Πυροβολικοῦ. Στὰ 1769, ὁ Τουρκικός στρατὸς Μουσταφὰ τοῦ Γ' εἰοβάλλει στὴν Πολωνία. Ἡ Αἰκατερίνη δέχεται τὴν κήρυξή αὐτὴ τὸ πολέμου και στέλνει ἐναντίον τῶν Τούρκων στρατὸ 70.000 Ρώσων με τὸν πρίγκηπα Γαλατζίνο ἐπικεφαλῆς. Στὴν ἑκστρατεία λαμβάνει μέρος και ὁ Μελισσινοῦς κ' ἔτσι βαφτίζεται στὴ φωτιά τοῦ πολέμου.

Κατὰ τὴν ἀνοίξει τοῦ ἐπομῆνου ἔτους 1770, οἱ Ρώσοι φτάνουν στὰ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Νίστερου. Ἀπέτανι βίσιματα στρατοπεδευμένοι ὁ τουρκικός στρατὸς με τὸ Βεζῆρη Βαβαράδ ἐπικεφαλῆς, ὁ ὅποιος καταγινώταν με ἐφοδίαι τὸ ὄχυρῶτα φρούρο Χοτίν. Ἀνυπόμονος ὁ Ρώσος ἀρχιστράτηγος να συνάνη μάχη με τοὺς ἔχθρους, διατάζει να σπῆθουν τὴ νύχτα δὸ γέφυρες στὸν ποταμὸ, και ἀποπληθὸς ὁ στρατὸς περνὰ στὴν ἀντικυρὴν ὄχθη. Τὸ πρῶο οἱ Τούρκου ἐπροσπάθησαν γ' ἀνακυρῶν τὴν διάβασι τῶν Ρώσων και συνεκρότησαν τρομερὴ μάχη κατὰ τὴν ὅποιαν ἔπεσαν 4.000 Ὄθωμανοί, ὀπὸ δὲ τοὺς Ρώσους μόνον εἰκοσι Κοζάκοι, πληγῶνθκαν δὲ τριῶνα.

Ἡ μάχη αὐτὴ ἀπεθάρρυνε τὸ Βεζῆρη, και χωρὶς να τολμήση πειὰ να ἐμποδίση τὴν διάβασι τοῦ τολμηροῦ ἔχθροῦ του, ἐτραβήχθη σὲ ἀπόστασι βολῆς κανονιοῦ, κατὸ ἀπὸ τὸ φρούρο, ἐπολλπλασίασε τὰ ὄχυρῶματα τοῦ στρατοπέδου του, και ἐπεριέμενε να τοῦ ἐρθῶν βοήθειες γὰ να ἐπιτεθῆ ἐναντίον τῶν Ρώσων. Ἄλλ' οἱ Ρώσοι ἔαν τὸν ἔδωσαν τὸν καιρὸ να ἀνασυνταχθῆ. Ὁ πρίγκηψ Γαλατζίνας καθήρισε τὸ σχέδιό τῆς ἐφορμῆσεως, προοδῶρισε σὲ ἄθε στρατηγὸ τὴ θέση και τὸ ἔργο του, και μόλις ἀνέτελε ἡ ἡμέρα ὀλόκληρος ὁ Ρωσικός στρατὸς ἄρχισε να προχωρῆ ἄφρα. Τότε οἱ Τούρκου ἔβηλαν φωτιά σὲ ὄλας τῆς γραμμῆς τοῦ πυροβολικοῦ τους

και ὁ Ρώσος ἀρχιστράτηγος ἀναγκάστηκε να σταματήση τὴν προέλασί του και να διατάξη τὸ Μελισσινοῦ να προσβάλλη με τῆς πυροβολαχίας του τὸν ἔχθρο.

Μόλις ἔλαβε τὴ διαταγὴ αὐτὴ ὁ Κεφαλλονίτης πολεμιστῆς, ἄρχισε να κανονιοβόλλη τὸ Ὄθωμανικὸν στρατοπέδο και τὸ φρούρο με τὴν τέχνη και ἀσφρόδιτητα, ὥστε ἀνάγκασε [τους Τούρκους πυροβολητὰς να πᾶσουν τὸ πῦρ, γιὰτι δὲν ἔλαβαναι πειὰ ὄστε τὸν καιρὸ να γεμίσουν.

Τότε ὁ Ρώσος ἀρχιστράτηγος διέταξε γενικὴ προέλασι ἀπ' ὄλα τὰ σημεία τοῦ στρατοπέδου. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη οἱ Ρώσοι στρατιῶται ἔδειξαν θάρρος μοναδικὸ και παραδειγματικὴ γενναιοσυρία, ἐσῶρσαν τοὺς ἔχθρους και τοὺς ἀνάγκασαν να κλειστοῦν μέσα στὸ φρούρο τους. Τὸ Τουρκικὸ ἱππικὸ ὄμως προσπαθήσε ἀκόμη να ἀφροτομήση τὴν δεξιὰ πτέρυγα τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ. Μόλις ἀντελήφθη τὸ σκοπὸ τους αὐτὸν ὁ Μελισσινοῦς, διηθῆνε ἐναντίον τους τὸ πυροβολικὸ του, και τοὺς ἀνάγκασε να τραποῦν και αὐτοὶ σὲ ἀτακτη φυγῇ.

Τὴ νίχη αὐτὴ ἔγραψε ἀμέσως ὁ πρίγκηψ Γαλατζίνας στὴν Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη, γιὰ σὲ ἓνα μέρος τῆς ἀναφορῆς του γράφει (κατὰ τὸν ἱστορικὸ τῆς ἐποχῆς) :

«Μ' ὄλον ὅπου ἦταν ἰσχυρὰ ἡ ἀντίστασις και ὑπεράσπισις τῶν ἔχθρῶν, και ἀκατάπαντος ἡ φωτιά ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὰ χαρακώματα των, τὰ ἰδικὰ μας κανόνια ὄμως ἐνίκησαν τὰ ἰδικὰ τους και τὰ ἐξήρασαν ἀπὸ τὴν θέσι τους, και ἀροῦ ἔτελεισεν ἡ πρῆξις τοῦ πολέμου εὐρείθησαν διάφορα κανόνια σιδερένια τῶν Τούρκων σκαμμένα και ἀνομιμένα... Ὅλοι οἱ ἡγεμόνες και ἀξιωματικοὶ ἐφέρεθησαν τοιοῦτοτρόπος, ὥστε ἐγὼ δὲν ἤξεῦσω ποῖον ἀπ' αὐτοὺς να προκίνοιο περισσότερο εἰς τὴν ἀνδραγα και καλὴν κυβήρησιον. Ὁ γιλλιορος Μελισσινοῦς, ὅπου ἔξουσίαζε τὴν πρῶτην τάξι τῶν κανονιοῦν, εἶνε ἄξιος μεγάλων ἐταῖων !...»

Ἡ ἑκστρατεία αὐτὴ ἔτελεισσε με θρίαμβο τῶν Ρωσικῶν ὄλων. Μετὰ τὸν πόλεμο ὁ Μελισσινοῦς προβίραττος ραγδίσιος εἰς στρατηγόν, ἔγινε δεκτός στ' Ἀνάκτορα με τιμῆς ἑξαιρετικῆς, και ἡ Αὐτοκράτειρα γιὰ να τοῦ δείξη τὴν ἔξαίρετικὴ εἰσότητά της, τοῦ ἔχασε ὄσα κανόνια εἶχε κυριεῦσει στὴ Μολδαβία, με τὸ δικαίωμα να τὰ χῆσι σὲ νομισματα τοῦ Κρότους καὶ φερέλια του! Ἀκόμη τὸν διοῖσε Διευθυντὴν τῶν Ἐγγενῶν Δοκιμῶν τοῦ Πυροβολικοῦ, κ.τ.λ. τῆς στρατιωτικῆς Σχολῆς, ὅπου ἐμαθῆτεσαν τέσσερες λόχοι νέων ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν και ἓνας ἀπὸ στρατιῶτες τῆς Λαϊκῆς τάξεως. Ὁ Μελισσινοῦς ἔχισε τόσα νομισματα, ὥστε με τὴν περιουσία αὐτὴ ἀγόρασε ἀπέραντα κτήματα στὴ Ρωσία. Ἐν τούτοις, δὲν ἔπαυε να ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν πολεμικὴ τέχνη. Σὰν ἔμπροσπος χημικός και μηχανικός πού ἦταν, κατῶρθισσε να τελειοποιήση τὰ καμινωχτήρια τῶν τηλεβόλων τῆς Πετροῦπολεως. Ἐτελειοποίησε ἐπίσης τὴν μεταλλικὴ σύνθεσι ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἔφταναι τὰ τηλεβόλα και ἐπένοψε μιὰ νέου μηχανὴ γιὰ τὰ τριποῦν, ἡ ὅποια ἔφερε τ' ὄνομά του.

Νέος ἀκόμη ὁ Κεφαλλονίτης στρατηγὸς ἐπήρε γενναίως μιὰ κόρη ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Κατακοζυνοῦ, θυγατρίδα ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Αὐτοκρατείας. Ἐκφύσιος μεγαλόπρεπης ὁ Μελισσινοῦς, ἔξοῦσε με τὴν πολυτέλεια, ὥστε να τὸν ἔζηλοῦσαν και οὔτοι οἱ ἔξαιματος πρίγκηπες. Ὁ βιογράφου τὸ σημειώσι :

«Αἱ διασκεδάσεις και οἱ χοροὶ τῶν ὀποιους ἔδιδεν εἰς τοὺς αὐλικῶς και εἰς τοὺς μεγάλους στρατιωτικούς, ἀπέτελλον ἐποχὴν εἰς τὴν μητροπόλιν ἐκείνην, διὰ τὴν λαμπρότητα και τὰ περιεργα πυροτεχνήματα τὰ ὀποια κατασκευάζεν ὁ ἰδιος ἐξοπλιτῆδες. Εἶνε δὲ ἄξιον θεωρίας διὸ ὁ μεγαλόφυης Μελισσινοῦς, μολοντὶ εὐρίσκειτο μεταξὺ αὐλικῶν και πνευματικῶν εἰς τοὺς ὀποιους ἔβασιλευον αἱ γελοῖαι ἰδέαι τοῦ φρονταλισμοῦ και ἐπεκράτει ἀλαζονεῖα ὑπέμετρον, αὐτὸς ἔδιδεν εἰς τὸν ἔμπροσπον κηχτήριον τὴν αὐτὴν ἄξιαν με τὸν πεκατωμένον, διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος... Ἐγὼ δὲ ἡ μικρὰ δουλεία, εἶχε καταστήσει τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἄσημον και αὐτὸς ἔξοῦσε εἰς χῶραν ὅπου τὸ να μὴν εἶνε κανεὶς Ρώσος ἐθνεογείτο ἔγνημο, ὁ Μελισσινοῦς ὡς ἀνήγε γενναίον φρονημάτων και μεγαλόφρων, ἐναυχῶτο διὰ τὴν Ἑλληνικὴν του καταγῶν και ἀναφαίνοτο ἡ χαρὰ τῆς εὐχρίας εἰς

Ὁ γνωστός Γάλλος συγγραφέας Χουσίμαν.

τό εὐσχημον πρόσωπόν του δούκις ὠμιλοῦσε εἰς τὰς συναναστράφους περὶ τῆς Κεφαλληνίας.»

Κατὰ τὸ 1788 ἐπαναλαμβάνεται ὁ πόλεμος Ρώσων καὶ Τούρκων. Ὁ Κεφαλλονίτης στρατηγὸς θριαμβεῖ πάλι στὰ πεδία τῶν μαχῶν, κερδαίνει ὅλο τὸ πυροβολικὸ τῆς Ρωσίας, καὶ μετὰ τὸν νικηφόρο τοῦτο πόλεμον καταγίνεται στὴν ἀναδιοργάνωσι τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον γίνεται εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ κόσμου. Ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνον ὁ Αὐτοκράτωρ Παῦλος, ὁ Μελισσιώτης, γέρος παῖς, ἰδρῦσε τὴν «Φιλαδέλφικὴ Ἐταιρία», ἓνα εἶδος ἐπιστημονικοῦ σὺλλογίου, στὸν ὁποῖον ἔγιναν μέλη οἱ διακεκμημένοι ἄνδρες τῆς κοινῆς τῆς Πετροπόλεως. Ἀλλ' ὁ ὄργανισμός τῆς Ἐταιρίας καὶ ἡ συσχέσις καὶ μακρῆς συνεδριάσεσις τῆς ἔδωσαν ἀφορμὴ στὸν ζηλοφθόνους ἔχθρους τοῦ Κεφαλληνίου ἰδρυτοῦ νὰ συκοφαντήσουν τὴν Ἐταιρία, οἱ δὴθεν τεῖνι νὰ διαδώσῃ τὰ ἄρχα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ν' ἀνατρέψῃ τὴν Αὐτοκρατορία καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὴν Δημοκρατίαν! Ὁ Παῦλος ἐκάλεσε τὸ Μελισσιώτην, τὸν διέταξε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὴν προεδρεία τοῦ ὑποκίτου συλλόγου καὶ τέλος διατάξαι νὰ διαγραφῶσιν ἀπὸ τὴς τάξεσι τοῦ στρατοῦ τὸν Ἀλέξιο Μελισσιώτην, μονογενὴ γιὸ τοῦ ἐνδόξου Κεφαλληνίου, ταγματάρχου τῶν εὐζώνων καὶ ὁμοῖο στὶς πατρικὰς ἀρετὰς.

Ὁ γέρο-Μελισσιώτης ἦταν τότε 80 ἐτῶν. Ἡ ἄδικα αὐτῆ πράξι τοῦ Αὐτοκράτορος τόσο τὸν ἐτάραξε, ὥστε ἐκπεριεθὴ ἀπὸ βαθιὰ μελαγχολία καὶ ἐπίμονο μαρμαρῶ, ἔχασε ὅλη τὴν ἐνεργητικότητά του καὶ ἐπλανῆτο μόνος, συλλογιζομένους τοὺς δρόμους. Ἀλλ' ὁ φαντασιώδης Αὐτοκράτωρ, γράφει ὁ ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ἐμελε- νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἄλλον ἄδικο κλονισμό καὶ νὰ τοῦ ἐπιταχίῃ τὸν ἐπιπελούμενον θάνατον.

Μιά χειμωνιάτικη μέρα, ἐνῶ ὁ Αὐτοκράτωρ περπατοῦσε στοὺς δρόμους τῆς Πετροπόλεως μόνος, παρατήρησε ὅτι ἓνας λοχαγὸς, ποὺ ἐρχότανε ἀπὸ τὴν ἀντίθετη διεύθυνσι, ἀλλάσε δρόμον γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενον χαριετισμό. Ὁ λοχαγὸς αὐτὸς ἦταν μέλος τῆς καταδικωμένης «Φιλαδέλφικῆς Ἐταιρίας». Τὸ περιστατικὸ αὐτό, τὸσον ἐξόργισε τὸν Αὐτοκράτορα Παῦλον, ὥστε λησμονήσας τῆς θεοῦ του, ἔτρεφε πίσω ἀπὸ τὸ λοχαγῶ, μὲ ὑψόμενον τὸ μαστιγιὸν γιὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ! Ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν καθάρθηκε νὰ τὸν φτάσῃ καὶ ἔμαθε ὅτι ἦταν ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἐκάλεσε ἀμέσως στὰ ἀνάκτορα τὸ γρηλαεὶ καὶ μελαγχολικὸ Μελισσιώτην καί— ὡς Γενικὸ Διοικητὴ τοῦ Πυροβολικοῦ— τὸν ἔκανε σφοδρὰς παρατηρήσεις γιὰ τὴ διαγωγὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ του. Καὶ ὁ ἱστορικὸς γράφει ὡς ἔξῃ τὸν ἐπιλογον τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ στρατιωτικοῦ :

«...Τὸ τελευταῖον τοῦτο, γελῶσιν μὲν εἰς τὴν φρίκην του, ἀλλ' ἐνοχλητικὸν ἄφρονισμον τὸ Βασιλεῖος, ἐλύπησε τοσοῦτον τὸν Μελισσιώτην, ὥστε ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐκურειώθη ἀμέσως ἀπὸ σφοδρὸν κακοψυχὴν πνεύσεν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανεν, ἀφήσας εἰς τὴν Ρωσσίαν ζωνῆαν ἀνάμνησιν τῶν ἐξόχων προτερημάτων του, τῆς πολυειδούς παιδείας του, καὶ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς μὲ τὴν ὁποῖαν ἐπέερασε ὅλο τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του.»

Τὰς τελευταίας αὐτὰς ἀναξιοκαθείας τοῦ Κεφαλληνίου στρατηγοῦ διηγούμενος μὲ πολλὴν ἀναγκαστικὴν ὁ ἱστορικὸς Μάσσων, τελειώνει μὲ τὴν ἀκόλουθον φράσιν: «Τοιοῦτον τέλος ἔλαβεν ἓνας ἄνθρωπος, ὁστις μετεῖχε ἀπὸ τὰ προτερήματα τοῦ διασημοῦ Ρι- σελιᾶ.»

Ο ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΗΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ

— Ὁ πελάτης μου, ἔλεγε ἀγορευόντας σ' ἓνα δικαστήριον τῆς Νέας Ὑόρκης κάποιος νεαρὸς μὲ ἔξυπνος δικηγόρος, δὲν μπορεῖ νὰ κατηγορηθῇ ὅτι ἐμπῆκε διὰ διαρρήξεως στὸ σπίτι τοῦ μητυτοῦ. Ἐννευ ἄλλως νὰ περνήθ' ἀπ' ἐξω, εἶπε τὸ παρθῦρον τοῦ σαλονιοῦ μοισαίχτο, ἔχωνος τὸ χερί του ἀπ' αὐτὸ καὶ πῆρε μερικὰ κομμάτια ἀπὸ ἓνα τραπέζι, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντά. Τὸ χερί τοῦ πελάτου μου, δὲν εἶνε, βέβαια, ὁ πελάτης μου ὁ ἴδιος καί, κατὰ συνέπειαν, δὲν βλέπω νὰ ὑπάρχῃ κανένας λόγος νὰ τιμωρήσῃτε τὸν πελάτη μου, γιὰ ἓνα σφάλμα ποὺ δὲν τὸ διέπραξε αὐτός, ἀλλὰ τὸ χερί του...

— Ἀπὸ ποῦ λέτε, τοῦ ἀπάντησε ὁ δικαστὴς, εἶνε πολὺ ὀρθὰ καὶ λογικὰ... Τὰ λαβαῖνά μου ἔγω ἔπ' ὄνῃ μου καὶ καταδικάζω τὸ χερί τοῦ κατηγορουμένου σ' ἓνός ἔτους φυλάκιση... Αὐτὸς τώρα μπορεῖ ἂν θέλῃ νὰ συνοδεύσῃ ἢ ὄχι τὸ χερί του στὴ φυλακί... Αὐτὸ εἶνε δική του δουλειά...

Ἐξάφην ὁμως, πρὸς μεγάλην τὴν κατάπληξιν, οἱ δικασταὶ εἶδαν τὸν κατηγορούμενον νὰ βγάξῃ τὸ δεξιὸν χερί, τὸ ὁποῖο ἦταν ἔξιλον, νὰ τὸ ἀποθέτῃ ἀπάνω στὸ τραπέζι τοῦ δικαστοῦ καὶ νὰ βγαίῃ ἤσυχος-ἤσυχος ἀπὸ τὴν αἴθουσα, ἐνῶ ὅλο τὸ ἀκροατήριον εἶχε ξεσπάσει σὲ ὀμηρικὰ γέλια!

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΙΑΤΡΩΝ

Τὸ μῖσος τοῦ Ρωμαϊκοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ. Ὁ γιατρός του αὐτοῦ τῆς πατρίδος. Τὸ σαπιοῦν καὶ ὁ γιατρός Τρονσέν. Ἐνας ἀσθενὴς ποὺ πέθανε χωρὶς τὴ βοήθεια τοῦ γιατροῦ του! Οἱ φρεβὶ τοῦ ἀρρώστου ἀριστοκράτου. Ἡ μόδα καὶ τὰ γυακίρια. Ἡ τελευταῖαι στιγμῆς τοῦ Ρισελιᾶ.

Κανένας Πάπας δὲν ὄνησε μισητότερος στὸν Ρωμαϊκὸ λαὸ ἀπὸ τὸν Ἀδριανὸν τὸν 6ο, τὸν διάδοχον τοῦ συνοετοῦ Ἀλέοντος τοῦ 10ου. Τὸ μῖσος αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι ὁ Ἀδριανὸς, ἐκτός τοῦ ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ του, ἔτρεφε μεγάλη ἀντιπάθεια στὰ γράμματα καὶ στὶς τέχνες. Γι' αὐτὸ ἡ εἰδησις τοῦ θανάτου του ἐπροέβησε μεγάλην ἀγαλλίωσιν στοὺς Ρωμαίους, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἡ πόρτα τοῦ γιατροῦ τοῦ Γκιοβάννι Ἀντρασιῶνου βρόθηκε στυλι- σμένη με γιγαντίας ἀπὸ λουλούδια, στὴ μέση τῶν ὁποίων εἶχε τοποθετηθῆ ἡ ἔξις ἐπιγραφῆ :

«Ὁ Ρωμαϊκὸς λαὸς τὸν ἐλευθερωτὴ τῆς πατρίδος.»

Ὁ διάσημος γιατρός τοῦ 18ου αἰῶνος Τρονσέν θεωροῦσε ὡς κυριώτερα «πανάκεια» ἐναντίον ὅλων τῶν ἀσθενειῶν τὸ... σαπιοῦν! Γι' αὐτὸ, σὲ ὅλες τὶς γενοτάτες τὶς ὁποῖες ἔδινε γιὰ ὁποιοῦδήποτε εἶδους ἀσθένεια, ἐφρόντιζε νὰ περιλουρῆν πάντοτε καὶ λίγο...σα- πιοῦν...

Ὁ διάσημος γιατρός Μπουβάρ, εἰδοποιηθεὶς κάποτε ὅτι ἓνας πελάτης του εἶχεν ἄρρωστήσει ξαφνικά, ἔληρε ἓνα ἀμάξι καὶ ἔπηγε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ. Ὅταν ἐφθάσε ὁμως στὸ σπίτι του, ὁ θυρωρὸς τοῦ ἀνεκοίνοσε ὅτι ὁ ἄρρωστος εἶχεν ἤδη πεθάνει.

— Περιέργου πᾶγμα! ἀνεκράξε μὲ κατάπληξιν ὁ Μπουβάρ. Κα- τώρθωσε νὰ πεθάνῃ, εἶπαι, ὀλομόναχος καὶ χωρὶς ἐμένα!...

Κάποιος εὐγενὴς ἀρρώστωσε ξαφνικά, ἐνῶ παραθερίζε σ' ἓναν ἐξοχικὸν τοῦ πύργου. Οἱ ὑπηρεταὶ του ἐν ἐωφύτῳ ἂν ἤθελε νὰ στείλουν νὰ καλέσουν τὸν διάσημον καθηγητὴ Μπουβάρ.

— Ὅχι! ἀπάντησε ὁ ἄρρωστος. Προτιμῶ τὸν γιατρό τοῦ χωριοῦ... Αὐτὸς τουλάχιστον εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ φοβηθῇ νὰ μὲ σκοτώσῃ!...

Μιά κυρία τῆς ἀριστοκρατίας ἀνεκοίνοσε κάποτε στὸν Μπουβάρ ὅτι ἐσκόπευε νὰ πάρῃ ἓνα γυακίον τονωτικὸ ποὺ ἦταν τρομερὰ τῆς μόδας.

— Ὅσοι τὸ ἐδοκίμασαν μοῦ εἶπαν πὼς τοὺς ἔκανε μεγάλο καλὸ... τοῦ εἶπε.

— Τότε κυρία μου, ἀπάντησε ὁ Μπουβάρ, βιασθῆτε νὰ τὸ πά- ρετε γρήγορα... Γιατί, ἂνὰ περᾶσῃ ἡ μόδα του, εἶνε ζήτημα ἂν θὰ βλέπῃ κανεὶς καλὸ ἀπ' αὐτὸ!...

Ἡ κυρία Χ...συνεῖθε νὰ δέχεται κάθε ἀπόγευμα τὸν γιατρό της, ἓναν χαριτωμένο, ἔξυπνον καὶ κοσμικώτατον ἄνθρωπον, μὲ τὸν ὁποῖον συζητοῦσε γιὰ ὅλα τὰ κοινωνικὰ μικροκανθαλάκια τῆς ἡμέρας.

Κάποιον ἀπόγευμα ἐντούτοις, ὁ ὑπηρετὴς ποὺ τὸν ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ἀνήγειλε ὅτι ἡ κυρία του εἶχε δώσει ἐντολὴ νὰ μὴ δεχθῆ κανένα.

— Εἰδοποίησέ την σὲ παρακαλῶ πὼς εἶμαι ἐγὼ... ἐπέμενε ὁ ἀσκληπιάδης.

Ὁ ὑπηρετὴς, πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ γιατροῦ, ἀναγκάσθηκε νὰ πᾶν εἰς τὴν κυρία του.

— Κυρία, τῆς εἶπε, ὁ γιατρός σας ἐρωτᾷ γιατί δὲν μπορεῖτε νὰ τὸν δεχθῆτε...

— Πές του πὼς εἶμαι ἀδιάθετη, ἀπάντησε ἀφελέστατα ἡ κυρία.

Ὁ καρδινάλιος Ρισελιᾶ, αἰσθανόμενος ὅτι ἐπιλησίωνε ἡ τελευ- ταία του ὥρα, ἐκάλεσε Σίους τὸν γιατρό του καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ τοῦ ποῖν μὲ εὐλικρίνεια τὴν γνώμη τους γιὰ τὴν κατάστασιν του. Ὅλοι τοὺς ἔσπευσαν νὰ τοῦ δώσουν διάφορες ἐλπίδες, βεβαιώνοντας τὸν ὅτι ἦταν ἀδύνατον ὁ Θεὸς ν' ἀρίσῃ νὰ πεθάνῃ ἓνας τόσοσ χρη- σιμος στὴν πατρίδα του ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἀσφαλῶς θὰ γινόταν κανένα θαῦμα.

Ἀναραστήθησι ἀπὸ τὶς κολακείας αὐτὰς ὁ Ρισελιᾶ, ἐκάλεσε τὸν διαίτηρον τὸν γιατρό τοῦ βασιλεῖος Σικῶ, καὶ τὸν ἐξώρκαε νὰ τὸν πᾶ, σὰν φίλος, ὅλη τὴν ἀλήθεια.

— Σὲ εἰκοσιτέσσερες ὥρες, τοῦ ἀπάντησεν ὁ Σικῶ, ἢ θάχτετε για- τρευθῆ ἢ θάχτετε πεθάνει.

— Σὺ μόνον σέβασαι πραγματικὰ τὴν ἐπιστήμη σου!... εἶπεν ὁ Ρισελιᾶ ἱκανοποιημένος ποὺ εἶχε μάθει τὴν ἀλή- θεια, στὸν ἐβου- νεῖθρον γιατροῦ.

Καὶ πράγματι. Μετὰ εἰκοσιτέσ- σερες ὥρες ὁ Ρι- σελιᾶ εἶχε πεθᾶ- νει.